

Zmiany klimatu, a nowe potencjalne zagrożenia dla lasów środkowo-europejskich

Katarzyna Patejuk¹, Anna Baturó-Cieśniewska², Wojciech Pusz¹, Agata Kaczmarek-Pieńczywska¹, Amelia Piegoń³, Wiesław Fałtynowicz⁴

¹ Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Katedra Ochrony Roślin, pl. Grunwaldzki 24A, 50-363 Wrocław, Polska

² Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich; Wydział Rolnictwa i Biotechnologii; Katedra Biologii i Ochrony Roślin; ul. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz, Polska

³ Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, ul. Wysockiego 46a, 37-700 Przemyśl, Polska

⁴ Samodzielny naukowiec, emerytowany profesor Uniwersytetu Wrocławskiego

email: katarzyna.patejuk@upwr.edu.pl

Zmiany klimatu ciągną za sobą różnorodne konsekwencje w wielu dziedzinach życia. Zwiększająca się średnia temperatura powietrza, zaburzenia w ilości opadów oraz zmniejszająca się pokrywa śnieżna zimą to problemy z którymi już dziś borykają się leśnicy i sadownicy. Jednym z wyzwań z którymi przyjdzie się zmierzyć w najbliższej przyszłości są migracje gatunków, w tym patogenów roślin, wpływających na populacje rodzimych gatunków roślin, osłabionych przez długo utrzymujące się susze i inne czynniki abiotyczne. Tendencje te są obserwowane już dziś, poprzez wystąpienia gatunków grzybów charakterystycznych dla basenu Morza Śródziemnego. Podczas badań w siedliskach leśnych, przeprowadzonych na terenie całej Polski w latach 2017-2021 odnotowano obecność trzech rzadkich taksonów dla Środkowej Europy: *Biscogniauxia nummularia*, *Biscogniauxia mediterranea* i *Cryptosporiopsis tarraconensis*. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie tych badań i ocenę potencjalnego znaczenia wykrytych patogenów dla drzew w Środkowej Europie na przestrzeni najbliższych lat.

New potential threats to Central European forests as an effect of climate change

Katarzyna Patejuk¹, Anna Baturó-Cieśniewska², Wojciech Pusz¹, Agata Kaczmarek-Pieńczywska¹, Amelia Piegdoń³, Wiesław Fałtynowicz⁴

¹ Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Katedra Ochrony Roślin, pl. Grunwaldzki 24A, 50-363 Wrocław, Polska

² Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich; Wydział Rolnictwa i Biotechnologii; Katedra Biologii i Ochrony Roślin; ul. Kaliskiego 7, 85-796 Bydgoszcz, Polska

³ Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, ul. Wysockiego 46a, 37-700 Przemyśl, Polska

⁴ Samodzielny naukowiec, emerytowany profesor Uniwersytetu Wrocławskiego

email: katarzyna.patejuk@upwr.edu.pl

Climate change has multiple consequences in many areas of human life. Already today foresters and farmers struggle with effects of increasing average temperature, disturbances in the precipitation and decreasing snow cover. The migration of species is one of the challenges to be faced in the near future. That includes increasing the range of plant pathogens, affecting populations of native plant species, weakened by long-term droughts and other abiotic factors. These tendencies are already observed today through the occurrence of fungal species characteristic of the Mediterranean basin in Central Europe. The research were carried out in forest habitats throughout Poland in 2017-2021. The study uncovered the presence of three rare taxa in Central Europe: *Biscogniauxia nummularia*, *Biscogniauxia mediterranea* and *Cryptosporiopsis tarraconensis*. The aim of this presentation is to summarize these studies and assesses the potential importance of the detected pathogens to trees in Central Europe over the next few years.